

**อิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อ  
ความเจริญเติบโตของธุรกิจผ่านความสามารถทางการแข่งขัน  
ของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร**  
**INFLUENCE OF VALUE CHAIN MANAGEMENT AFFECTING  
BUSINESS GROWTH THROUGH THE COMPETITIVENESS OF  
FOOD INDUSTRY BUSINESSES IN SAMUT SAKHON PROVINCE**

จุฬาทัวร์ อังศุพานิชย์<sup>1</sup> กฤตชน วงศ์รัตน์<sup>2</sup>  
Churapath Aungsupanit, Kritchana Wongrat

Received January 4, 2022

Revised February 10, 2022

Accepted February 25, 2022

**บทคัดย่อ**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่า ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจและความเจริญเติบโตของธุรกิจ 2) ศึกษาอิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตของธุรกิจ 3) ศึกษาอิทธิพลของความสามารถทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ และ 4) ศึกษาอิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 271 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถามได้กลับคืนมาจำนวน 228 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายและเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่า ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ และความเจริญเติบโตของธุรกิจโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 4) การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีตัวแปรความสามารถทางการแข่งขันของ

<sup>1</sup> คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ผู้เขียนหลัก อีเมล: churapatheve@gmail.com

Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, Corresponding Author, E-mail Address: churapatheve@gmail.com

<sup>2</sup> คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี อีเมล: kritchana.won@mail.pbru.ac.th

Faculty of Management Science, Phetchaburi Rajabhat University, E-mail Address: kritchana.won@mail.pbru.ac.th

ธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน กล่าวคือ การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ

**คำสำคัญ:** การจัดการห่วงโซ่คุณค่า ความสามารถทางการแข่งขัน ความเจริญเติบโตของธุรกิจ

## Abstract

The research aims to 1) study the value chain management process, business competitiveness and business growth, 2) study the influence of value chain management affecting the competitiveness and growth of the business, 3) study the influence of competitiveness affecting business competitiveness and 4) study the influence of value chain management affecting business growth through the competitiveness of food industry businesses in Samut Sakhon Province. The research sample consisted of 271 senior executives of food business in Samut Sakhon Province by simple random sampling. The research tool was 228 recoverable questionnaires. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and simple and multiple regression analysis. The research results showed that 1) value chain management process, business competitiveness and the overall growth of food business was on a high average, 2) value chain management had a statistically significant positive effect on business competitiveness and growth at the 0.01 level, 3) competitiveness has a positive influence on business growth. statistically significant at 0.01 level and 4) value chain management has a positive influence on the growth of food business in Samut Sakhon Province. The competitiveness of the business is a partial transmission variable, that is, the value chain management has a positive influence both directly and indirectly on the growth of the business.

**Keywords:** Value chain management, The competitiveness, Business growth

## บทนำ

อุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในประเทศไทย เนื่องจากเป็นสายการผลิตที่ไว้วัตถุดิบหลักคือสินค้าทางการเกษตรและเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร หากอุตสาหกรรมอาหารมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นส่งผลให้ผลผลิตทางการเกษตรมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นด้วย อุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการสูงทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ มูลค่าการผลิตรวมสูงที่สุดเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ในขณะที่เดียวกันอุตสาหกรรมอาหารยังก่อให้เกิดการผลิต การจ้างงาน และมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจสูงที่สุด รวมทั้งก่อให้เกิดการนำเข้าเงินตราต่างประเทศสูงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมหลักอื่นๆ ของประเทศ ดังนั้นการเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารจึงมีความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจของประเทศทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และการบริการมากกว่าอุตสาหกรรมอื่นๆ อุตสาหกรรมอาหารจำเป็นต้องมีการพัฒนาโดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงาน การมุ่งแสวงหานวัตกรรมการตลาดใหม่ๆ มาปรับปรุงวิธีการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันด้านการตลาดและสามารถตอบสนองความต้องการสูงสุดให้กับลูกค้า (กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2563) จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในเขตส่งเสริมการลงทุน เขต 1 โดยได้รับสิทธิและประโยชน์จากสำนักคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สูงสุด และมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม

จังหวัดต่อหัวสูงตลอดมา อุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมหลักที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับจังหวัดสมุทรสาคร ที่มีมูลค่าการส่งออกสูง 1 ใน 3 ของอุตสาหกรรมทั้งหมด ส่งผลให้สภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจังหวัดสมุทรสาคร ในปี 2564 คาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวร้อยละ 3.4 เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงระยะเวลาเดียวกันในปีก่อน (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร, 2564) จากสภาวะการขยายตัวและการเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครนั้นแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการดำเนินธุรกิจเพื่อการแข่งขันของอุตสาหกรรมในระดับประเทศ อุตสาหกรรมอาหารจำเป็นต้องพัฒนาให้มีการเจริญเติบโตที่มีผลกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้มาจากการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จและมีความมั่นคงในระยะยาวนั้นธุรกิจจะต้องมีผลการดำเนินงานที่ดีทุก ๆ ด้านในอนาคต (กฤตชน วงศ์รัตน์ และธิดารัตน์ ปิ่นทอง, 2563) ผู้บริหารจำเป็นต้องหาศักยภาพด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความแข็งแกร่งของอุตสาหกรรมโดยเฉพาะการจัดการห่วงโซ่คุณค่าในอุตสาหกรรมอาหารเป็นกิจกรรมเชิงคุณค่าเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์และเชื่อมโยงประสานกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับปัจจัยการผลิตของอุตสาหกรรมอาหารจะต้องมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการผลิตที่อาศัยกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนเพื่อเป็นการสร้างความสามารถทางการแข่งขันแก่อุตสาหกรรม (Porter, 1985) เริ่มตั้งแต่การปรับตัวเข้าสู่ระบบผ่านเข้าสู่กระบวนการแปรรูปหรือกระบวนการผลิตจนกระทั่งเป็นสินค้าอาหารสำเร็จรูป รวมถึงกิจกรรมสนับสนุนที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าคุณค่าของสินค้าที่วิเคราะห์ด้วยห่วงโซ่คุณค่านั้นเกิดจากการทำกิจกรรมต่อเนื่องกัน การขาดกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งย่อมกระทบต่อคุณค่าของสินค้าที่ประเมินไว้ (ยรรยง ศรีสม, 2553) ผู้บริหารจะต้องมีวิธีการที่สามารถสร้างความสามารถทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนทั้งด้านต้นทุนการสร้าง ความแตกต่าง การมุ่งเน้นตลาดเฉพาะและการตอบสนองอย่างรวดเร็วให้เกิดขึ้นในสินค้าหรือบริการย่อมส่งผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Peteraf, 1993) หากอุตสาหกรรมอาหารมีประสิทธิภาพในการทำงานที่อยู่เหนือจากประสิทธิภาพที่บริษัทอื่นสามารถทำได้ในปัจจุบันและการใช้ทรัพยากรที่ดีจากบริษัทหรือกลยุทธ์ทางธุรกิจที่ดีก็สามารถส่งผลกระทบต่ออย่างมากในการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน (Powell, 2001) มองว่ากลยุทธ์ธุรกิจสร้างความสามารถทางการแข่งขันได้ ดังนั้นกลยุทธ์ทางธุรกิจที่มีประสิทธิภาพอย่างเดียวย่อมไม่เพียงพอ จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพด้วย จึงสามารถสร้างสินค้าที่มีคุณภาพและมีความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นเหนือบริษัทอื่น ๆ รวมถึงสร้างความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยผลต่อแทนทั้งกำไร ยอดขาย ส่วนแบ่งทางการตลาดและจำนวนลูกค้าที่เพิ่มขึ้นแต่บางครั้งสิ่งที่เกิดขึ้นอาจเปลี่ยนรูปแบบการแข่งขันไปเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ได้เกิดขึ้นทุกวันแต่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในการแข่งขันเปิดโอกาสทางการตลาดใหม่ ๆ แต่ก็ยังคงท้าทายผู้บริหารให้ปรับรอบการทำงานเพื่อทันต่อสภาพการแข่งขันที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นหากธุรกิจสร้างความสามารถทางการแข่งขันได้จะช่วยทำให้อุตสาหกรรมอาหารมีความสามารถทางการแข่งขันที่เหนือคู่แข่งและสร้างความเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

จากที่ได้กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาอิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าส่งผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจที่ส่งผลกระทบต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ค้นพบหลักการจัดการห่วงโซ่คุณค่าและความสามารถทางการแข่งขันเพื่อให้ผู้บริหารของอุตสาหกรรมอาหารนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการห่วงโซ่คุณค่าและสร้างความสามารถทางการแข่งขันที่ทำให้เกิดความเจริญเติบโตแก่อุตสาหกรรมอาหารในอนาคตต่อไป

## วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษากระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่า ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจและความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสมุทรสาคร
- 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสมุทรสาคร
- 3) เพื่อศึกษาอิทธิพลของความสามารถทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสมุทรสาคร
- 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าส่งผ่านความสามารถทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหาร จังหวัดสมุทรสาคร

## บททวนวรรณกรรม

การจัดการห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain Management) เป็นแนวคิดของ (Porter, 1985) ซึ่งได้อธิบายว่าเป็นเครื่องมือเพื่อใช้มองกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรหรือเพื่อแยกแยะกิจกรรมในการสร้างคุณค่า โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการส่งมอบคุณค่าที่ดีที่สุดให้กับลูกค้าในต้นทุนที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ทำให้องค์กรเห็นถึงความได้เปรียบในการแข่งขันที่เกิดขึ้นจากการสร้างคุณค่าในแต่ละกิจกรรม ห่วงโซ่แห่งคุณค่าแสดงให้เห็นถึงคุณค่าทั้งหมดที่องค์กรมอบให้แก่ลูกค้าโดยที่กิจกรรมแต่ละกิจกรรมมีส่วนช่วยในการก่อให้เกิดคุณค่าของทั้งองค์กรโดยส่วนรวม ซึ่งคุณค่าที่เกิดขึ้นจากแต่ละกิจกรรมเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณค่าขององค์กรให้แก่ลูกค้า กิจกรรมที่ก่อให้เกิดคุณค่าขึ้นภายในองค์กรสามารถแบ่งได้เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary activities) ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 5 ประการ ได้แก่ 1) ระบบโลจิสติกส์ขาเข้า 2) การปฏิบัติการ 3) ระบบโลจิสติกส์ขาออก 4) การตลาดและการขาย 5) การบริการ และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) ประกอบด้วยกิจกรรมย่อย 4 ประการ คือ 1) โครงสร้างพื้นฐาน 2) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ 3) การพัฒนาเทคโนโลยี 4) การจัดหา และการศึกษางานวิจัยของ (ณัฐพัชญา เอกสิริชัยกุล, 2556) พบว่า รูปแบบการจัดการห่วงโซ่คุณค่าธุรกิจจัดเลี้ยงจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลักตามแนวคิดห่วงโซ่คุณค่า ได้แก่ 1) การนำเข้าวัตถุดิบและอุปกรณ์ 2) การผลิต/การประกอบอาหาร 3) การจำหน่ายหรือการจัดงาน 4) การขายและการตลาดและบูรณาการร่วมกับองค์กรประกอบการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เน้นการสร้างคุณค่า (Value creation) เพื่อขับเคลื่อนการจัดการห่วงโซ่คุณค่าด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์กรความรู้ 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) การใช้ทรัพย์สินทางปัญญา 4) วัฒนธรรม 5) ภูมิปัญญา 6) เทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ 7) เครือข่ายวิสาหกิจ และงานวิจัย (กชนิภา วานิชกิตติกูล, ชาริรัตน์ ชูลีลัง และตะวันรอน สัยยวน, 2561) พบว่า การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตข้าวกล้องตามแนวคิดห่วงโซ่คุณค่าประกอบด้วย กิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนอันเกิดจากการสร้างเครือข่าย การเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการบริหารจัดการภายในกลุ่มและการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

**ความสามารถทางการแข่งขัน (Competitiveness)** ปัจจุบันวิธีการสร้างความมั่งคั่งและมีมั่นคงให้องค์กรที่ดีที่สุดคือการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันหรือความสามารถทางการแข่งขันซึ่งเป็นหัวใจของการวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจ ความสามารถทางการแข่งขันเป็นความสามารถขององค์กรในการออกแบบการผลิตและมีผลิตภัณฑ์ในตลาดที่เหนือกว่าคู่แข่งหรือการอยู่ในตำแหน่งทางการตลาดที่เหนือกว่า ทำกำไรได้สูงกว่ามาตรฐานอุตสาหกรรมด้วยการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพเหนือกว่า ประโยชน์ใช้สอยมากกว่าและตรงเวลาในการส่งมอบสินค้า (Utami, & Lantu, 2014) ความสามารถทางการแข่งขันเป็น

เครื่องมือในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจเพิ่มขึ้นทั้งด้านตัวเงินและลูกค้า แต่อย่างไรก็ตามธุรกิจอุตสาหกรรมแต่ละประเภทได้ใช้ความสามารถทางการแข่งขันที่แตกต่างกันไปตามที่ธุรกิจดำเนินการเพื่อความเจริญเติบโตและความอยู่รอดของธุรกิจ สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารนั้นการสร้างความสามารถทางการแข่งขันมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินธุรกิจเพื่อเป็นการสร้างความได้เปรียบที่เหนือกว่าคู่แข่งในอุตสาหกรรมเดียวกันและให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้ธุรกิจมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงมากขึ้น ดังนั้นธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจึงจำเป็นต้องสร้างความสามารถทางการแข่งขันอันจะส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจในอนาคตต่อไป (Porter, 1998) โดยธุรกิจจะต้องสร้างกลยุทธ์ความสามารถทางการแข่งขันประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเป็นผู้นำต้นทุน (Cost leadership) ด้านการสร้างความแตกต่าง (Differentiation) ด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน (Market focus) และด้านการตอบสนองลูกค้าอย่างรวดเร็ว (Quick-Response) และการศึกษางานวิจัยของ (วราวุธ ศิริพันธ์, 2562) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันจะพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วนมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการสร้างความแตกต่างและด้านการเป็นผู้นำต้นทุน และงานวิจัยของ (ศรัณย์พร นานาวัน, 2559) พบว่า กลยุทธ์การสร้างความสามารถได้เปรียบทางการแข่งขันผู้ประกอบการเลือกใช้กลยุทธ์การสร้างแตกต่าง กลยุทธ์การเป็นผู้นำต้นทุนและกลยุทธ์การมุ่งตลาดเฉพาะส่วน

**ความเจริญเติบโตของธุรกิจ (Business growth)** จุดสูงสุดของการทำธุรกิจที่ประสบความสำเร็จตาม que ผู้ประกอบการต้องการก็คือการเจริญเติบโตของธุรกิจ ปัจจุบันการตัดสินใจการลงทุนหรือทำการค้ากับกิจการใดๆ นักลงทุนหรือคู่ค้าจะพิจารณาปัจจัยต่างๆ หลายประการโดยเฉพาะเรื่องของผลกำไรและการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืนหรือ Growing Sustainable Business จึงทำให้เจ้าของธุรกิจหรือผู้ประกอบการจำนวนมากหันมาให้ความสำคัญกับการสร้างผลกำไรควบคู่ไปกับการสร้างการเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างยั่งยืน (Robson, & Bennett, 2000) กล่าวว่า การเจริญเติบโตสามารถวัดได้จากหลาย ๆ ลักษณะอาจวัดได้จากยอดขายหรือผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นและการวัดกำไรที่เจ้าของธุรกิจให้ความสนใจและ (Boohene, Sheidan, & Kotey, 2008) กล่าวว่า การเจริญเติบโตของธุรกิจนั้นวัดจากยอดขาย จำนวนคนงานจ้างงาน กำไร การคิดค้นและการพัฒนา ความเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมและต้นทุนการบริหารงาน (Hashim, Wafa, & Sullaiman, 2001) กล่าวว่าเกณฑ์การวัดความเจริญเติบโตของธุรกิจวัดจาก ยอดขาย จำนวนการจ้างงาน กำไร สินทรัพย์ ทุนและดัชนีการวัดประสิทธิภาพของธุรกิจและเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลขององค์กรเพื่อเป็นตัวบ่งชี้ถึงเป้าหมายและใช้วัดผลการดำเนินงานขององค์กร คือ Balanced Scorecard (BSC) เป็นแนวคิดของ (Kaplan, & Norton, 1996) ที่กล่าวว่า การวัดผลความสำเร็จขององค์กรซึ่งเป็นการวัดความเจริญเติบโตของธุรกิจนั้นไม่ควรพิจารณาเฉพาะมุมมองด้านการเงินเพียงอย่างเดียวซึ่งในการวัด ผลงานของกิจการนั้นจะทำให้ผู้บริหารเห็นภาพของธุรกิจได้ชัดเจนขึ้น นอกจากการวัดทางการเงินที่เป็นผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแล้วควรต้องมีการวัดผลด้านกระบวนการบริหาร การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ตลอดจนการสร้างการเรียนรู้ให้กับองค์กรเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและสร้างอนาคตให้กับองค์กร องค์กรประกอบ 4 มุมมอง ประกอบด้วย มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และการพัฒนาเพราะเป็นเครื่องมือในการปรับปรุงเป้าหมายให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร สำหรับอุตสาหกรรมอาหารจะใช้เกณฑ์การวัดความเจริญเติบโตของธุรกิจประกอบด้วย รายได้ กำไร ยอดขาย ส่วนแบ่งการตลาด จำนวนลูกค้ารายใหม่ การยอมรับจากลูกค้าและองค์กรภายนอก และการผลิตและพัฒนาขยายสินค้า และ การศึกษางานวิจัยของ (สุธีรา อะทะวงษา, 2556) พบว่า การเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่มีผลประกอบการที่

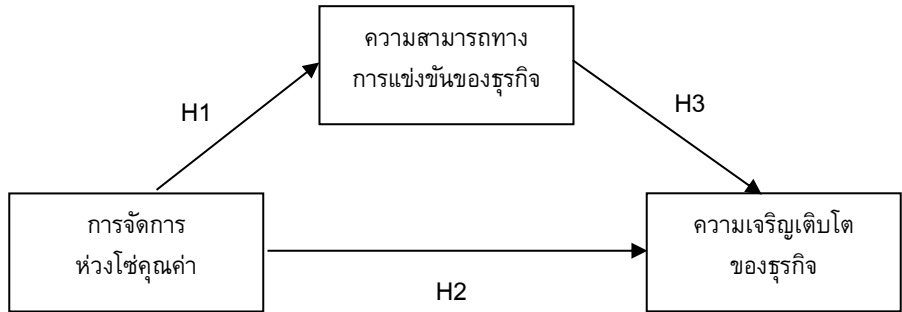
เจริญเติบโตในด้านยอดขายมากที่สุด รองลงมาคือ กำไรสุทธิและสินทรัพย์รวม สำหรับเงินทุนส่วนใหญ่มีสัดส่วนเท่าเดิม ส่วนกำลังการผลิตมีสัดส่วนของการเติบโตและเท่าเดิมพอๆ กัน สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ

สมมติฐานที่ 2 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ

สมมติฐานที่ 3 ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยนำตัวแปรมาสร้างเป็นสมมติฐานและกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้



ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการโรงงานหรือผู้จัดการทั่วไป จำนวน 844 ราย (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร, 2562) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973 อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % และความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 271 ราย

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามประกอบด้วยชุดคำถาม 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อคำถามการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ ส่วนที่ 3 ข้อคำถามความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ และส่วนที่ 4 ข้อคำถามความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยมาตรวัดที่ใช้ในส่วนที่ 2 - 4 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Scale) 5 ระดับ และการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 228 ชุด คิดเป็นร้อยละ 83.82

### การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1) การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ซึ่งมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป (Rovinelli, & Hambleton, 1977) ถือเป็นค่าที่ยอมรับได้

2) การวิเคราะห์และตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.938 และเมื่อพิจารณาในแต่ละมาตรวัดตัวแปรพบว่า แบบสอบถามส่วนที่ 2 การจัดการห่วงโซ่คุณค่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.730 ส่วนที่ 3 ความสามารถทางการแข่งขัน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.907 และส่วนที่ 4 ความเจริญเติบโตของธุรกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.736 ซึ่งทั้งหมดมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามากกว่า 0.7 ถือเป็นค่าที่ยอมรับได้ (ยูทรี ไกยวรรณ, 2561)

### สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยทำการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูลกับเงื่อนไขของ ตัวแปรอิสระต้องมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเป็นเส้นตรงด้วยการทดสอบค่าสถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ซึ่งตรวจสอบค่าของ VIF (Variance Inflation Factors)

## ผลการวิจัย

### ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 96.1 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 55.3 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 81.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 100,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.8 ประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 95.2 ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 16 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 39.0 และส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งงานปัจจุบันเป็นผู้จัดการทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 82.0

### ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ

การจัดการห่วงโซ่คุณค่า	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ด้านการนำเข้าปัจจัยการผลิต	4.47	.388	มาก
2.ด้านกระบวนการผลิต	4.37	.332	มาก
3.ด้านการกระจายสินค้าไปยังลูกค้า	4.52	.457	มากที่สุด
4.ด้านการตลาดและการขาย	4.29	.402	มาก
5.ด้านการบริการ	4.52	.499	มากที่สุด
6.ด้านการจัดหา/จัดซื้อ	4.63	.471	มากที่สุด
7.ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี	4.18	.712	มาก
8.ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์	4.41	.424	มาก
9.ด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร	4.14	.527	มาก
ภาพรวมเฉลี่ย	4.39	.264	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมระดับการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ ด้านการจัดหา/จัดซื้อ รองลงมาคือ ด้านการบริการ และด้านการกระจายสินค้าไปยังลูกค้า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับ

มากคือ ด้านการนำเข้าปัจจัยการผลิต ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านกระบวนการผลิต ด้านการตลาด และการขาย ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร

### ส่วนที่ 2 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ

ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ด้านการเป็นผู้นำต้นทุน	4.40	.370	มาก
2.ด้านการสร้างความแตกต่าง	4.35	.735	มาก
3.ด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน	4.25	.344	มาก
4.ด้านการตอบสนองลูกค้าอย่างรวดเร็ว	4.21	.453	มาก
ภาพรวมเฉลี่ย	4.30	.323	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาพรวมระดับความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ ด้านการเป็นผู้นำต้นทุน ด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน และด้านการตอบสนองลูกค้าอย่างรวดเร็ว

### ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของความเจริญเติบโตของธุรกิจ

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ กำไรรายได้ ส่วนแบ่งทางการตลาด เจริญเติบโตมีชื่อเสียง ลูกค้ารายใหม่ การผลิตและพัฒนาขายสินค้า และยอดขาย

### ส่วนที่ 4 ผลทดสอบสมมติฐานของตัวแปร

**สมมติฐานที่ 1** การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-.653	.140		-4.664	.000
การจัดการห่วงโซ่คุณค่า (X <sub>1</sub> )	1.128	.032	.921	35.488	.000**

R = .921 R<sup>2</sup> = .848 Adjust R<sup>2</sup> = .847 F = 1259.395 SE = .126

หมายเหตุ \*\*, \* แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 ตามลำดับ

จากตารางที่ 3 พบว่าการวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่คุณค่าโดยภาพรวมที่ส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครโดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่ายด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพล



ทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า Sig ที่ .000 โดยมีสถิติการถดถอยอย่างง่าย (R) เท่ากับ .921 และสามารถพยากรณ์เพื่ออธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 84.8 ( $R^2 = .848$ ) โดยมีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ  $\pm 0.126$  ดังแสดงสมการถดถอย

$$\hat{Y} = -.653 + 1.128(X_1)$$

**สมมติฐานที่ 2** การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ

**ตารางที่ 4** แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-1.950	.1685		-2.845	.008
การจัดการห่วงโซ่คุณค่า ( $X_1$ )	1.364	.156	.856	8.743	.000**

R = .856 R<sup>2</sup> = .732 Adjust R<sup>2</sup> = .722 F = 76.437 SE = .211

หมายเหตุ \*,\*\* แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 ตามลำดับ

จากตารางที่ 4 พบว่าการวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่คุณค่าโดยภาพรวมที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครโดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย ด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า Sig ที่ .000 โดยมีสถิติการถดถอยอย่างง่าย (R) เท่ากับ .856 และสามารถพยากรณ์เพื่ออธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 73.2 ( $R^2 = .732$ ) โดยมีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ  $\pm 0.211$  ดังแสดงสมการถดถอย

$$\hat{Y} = -1.950 + 1.364(X_1)$$

**สมมติฐานที่ 3** ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ

**ตารางที่ 5** แสดงผลการวิเคราะห์ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) โดยวิธี Enter

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-.815	.420		-1.942	.002
ความสามารถทางการแข่งขัน ( $X_2$ )	1.126	.097	.910	11.580	.000**

R = .910 R<sup>2</sup> = .827 Adjust R<sup>2</sup> = .821 F = 134.091 SE = .169

หมายเหตุ \*,\*\* แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 ตามลำดับ

จากตารางที่ 5 พบว่าการวิเคราะห์ความสามารถทางการแข่งขันโดยภาพรวมที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครโดยวิธีการวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย ด้วยการใช้เทคนิควิธีนำเข้าแบบ Enter ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า Sig ที่ .000 โดยมีสถิติการถดถอยอย่างง่าย (R) เท่ากับ .910 และสามารถพยากรณ์เพื่ออธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 82.7 ( $R^2 = .827$ ) โดยมีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ  $\pm 0.169$  ดังแสดงสมการถดถอย

$$\hat{Y} = -.815 + 1.126(X_2)$$

ตารางที่ 6 แสดงการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรการจัดการห่วงโซ่คุณค่าและความสามารถทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร

ตัวแปร	X <sub>1</sub>	X <sub>2</sub>	Y	VIF
การจัดการห่วงโซ่คุณค่า (X <sub>1</sub> )	1	.721**	.716**	6.578
ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ (X <sub>2</sub> )		1	.718**	5.780
ความเจริญเติบโตของธุรกิจ (Y)			1	

หมายเหตุ \*,\*\* แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 ตามลำดับ

จากรายที่ 6 ผลการวิเคราะห์หมีค่าสัมประสิทธิ์ระหว่าง 716 - .721 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และค่า VIF ของตัวแปรอิสระมีค่าอยู่ระหว่าง 5.780 - 6.578 มีค่าน้อยกว่า 10 ผลที่ได้ไม่พบปัญหาสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity)  $p < .01$

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์การจัดการห่วงโซ่คุณค่าส่งผ่านความสามารถทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Stepwise

ตัวแปร	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-1.850	.170		-10.905	.000
ความสามารถทางการแข่งขัน (X <sub>2</sub> )	.628	.077	.491	8.162	.000**
การจัดการห่วงโซ่คุณค่า (X <sub>1</sub> )	.726	.094	.464	7.700	.000**

R = .936 R<sup>2</sup> = .876 Adjust R<sup>2</sup> = .875 F = 794.099 SE = .146

หมายเหตุ \*,\*\* แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 ตามลำดับ

จากตารางที่ 7 พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า Sig ที่ .000 หลังจากนำความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเข้าในสมการ พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีค่าสถิติการถดถอยเชิงพหุคูณ (R) ลดลงและมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า Sig ที่ .000 โดยมีค่าสถิติการถดถอยเชิงพหุคูณ (R) เท่ากับ .464 และตัวแปรส่งผ่านความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจมีค่าสถิติการถดถอยเชิงพหุคูณ (R) เท่ากับ .491 สามารถพยากรณ์เพื่ออธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 87.6 (R<sup>2</sup> = .876) โดยมีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ ± 0.146 ซึ่งสามารถสรุปยืนยันได้ว่าความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน (Partial Mediator) ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร สามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$\hat{Y} = -1.850 + .762(X_1) + .628(X_2)$$

ตารางที่ 8 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัย	B	SE	Beta	t	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐาน
<b>สมมติฐานที่ 1</b> การจัดการห่วงโซ่คุณค่า						
มีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถ	1.12	.032	.921	11.5	.000**	ยอมรับ
ทางการแข่งขันของธุรกิจ	8			80		
<b>สมมติฐานที่ 2</b> การจัดการห่วงโซ่คุณค่า						
มีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโต						
ของธุรกิจ	1.36	.156	.856	8.7	.000**	ยอมรับ
<b>สมมติฐานที่ 3</b> ความสามารถทางการ	4			43		
แข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความ		.097	.910		.000**	ยอมรับ
เจริญเติบโตของธุรกิจ						
	1.12			11.5		
	6			80		

หมายเหตุ \*,\*\* แสดงนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01 ตามลำดับ

## สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

### ส่วนที่ 1 อภิปรายผลของตัวแปรตามกรอบแนวคิดการวิจัย

1.1 การจัดการห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ ด้านการจัดการจัดหา/จัดซื้อ ด้านการบริการ และด้านการกระจายสินค้าไปยังลูกค้า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดคือ ด้านการนำเข้าปัจจัยการผลิต ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ด้านกระบวนการผลิต ด้านการตลาดและการขาย ด้านการพัฒนาเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กร ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ณิชนิตา นามวงศ์, 2560) พบว่า ห่วงโซ่แห่งคุณค่าธุรกิจปศุสัตว์หมักมูลไส้เดือนดินประกอบด้วย 2 กิจกรรมคือกิจกรรมหลักโดยมีกิจกรรมย่อย 5 กิจกรรมคือ ระบบโลจิสติกส์ภายใน การปฏิบัติการ ระบบโลจิสติกส์ภายนอก การตลาดและการขาย การบริการและกิจกรรมสนับสนุน มีกิจกรรมย่อย 4 กิจกรรมคือ โครงสร้างพื้นฐาน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาเทคโนโลยีและการจัดซื้อหรือการจัดหาทรัพยากร เช่นเดียวกับ (ณัฐพัชญ์ เอกสิริชัยกุล, 2556) พบว่า รูปแบบการจัดการห่วงโซ่คุณค่าธุรกิจจัดเลี้ยงจังหวัดนครปฐมตามแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลักตามแนวคิดห่วงโซ่คุณค่า ได้แก่ การนำเข้าวัตถุดิบและอุปกรณ์ การผลิต/การประกอบอาหาร การจำหน่ายหรือการจัดงาน การขายและการตลาด

1.2 ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยน้อยไปหามากคือ ด้านการเป็นผู้นำต้นทุน ด้านการสร้างความแตกต่าง ด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน และด้านการตอบสนองลูกค้าอย่างรวดเร็ว ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ (Porter, 1990) ที่กล่าวว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันเป็นการสร้างความสามารถให้สูงกว่าคู่แข่ง โดยองค์กรต้องสร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง 3 ด้าน ประกอบด้วย การเป็นผู้นำด้านต้นทุน การสร้างความแตกต่าง และการมุ่งเน้นตลาดเฉพาะส่วน สอดคล้องงานวิจัยของ (วราวุ

ศิรินนท์ และระบิล พันภัย, 2563) พบว่า ความได้เปรียบทางการแข่งขันโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมุ่งตลาดเฉพาะส่วน มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านการสร้างความแตกต่าง และด้านการเป็นผู้นำด้านต้นทุน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (วสุธิตา นักเกษม และประสพชัย พสุนนท์, 2561) พบว่า การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจบริการในเขตกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการตอบสนองอย่างรวดเร็ว ด้านกลยุทธ์ต้นทุนและด้านการสร้างความแตกต่าง ตามลำดับ

1.3 ความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทั้งด้านกำไร รายได้ ยอดขาย ส่วนแบ่งทางการตลาด เจริญเติบโตมีชื่อเสียง ลูกค้าน่าเชื่อถือ และการผลิตและพัฒนาขายสินค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สุธีรา อะทะวงษา, 2556) พบว่าส่วนใหญ่มีผลประกอบการที่เจริญเติบโตของธุรกิจในด้านยอดขายมากที่สุด รองลงมาคือ กำไรสุทธิ และสินทรัพย์รวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธนพล ก่อฐานะ, 2561) พบว่า ผลการดำเนินงานแบบสมดุลโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าผลการดำเนินงานด้านการเงินมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านลูกค้า ด้านการเรียนรู้และการพัฒนาและด้านการดำเนินการภายใน ตามลำดับ และสอดคล้องกับแนวคิดของ (Miller, & Dess, 1996) ที่กล่าวว่า การเป็นผู้นำด้านต้นทุน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ธุรกิจมีประสิทธิผลด้านต้นทุนสูงสุดและเพื่อทำให้ได้เปรียบด้านต้นทุน กลยุทธ์นี้ มีการใช้ต้นทุนต่ำเมื่อเทียบกับคู่แข่งอื่น โดยผู้นำด้านต้นทุนต่ำจะได้ประโยชน์จากกำไรที่เหนือกว่า

## ส่วนที่ 2 อภิปรายผลตามสมมติฐาน

2.1 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมอาหารเป็นกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับปัจจัยการผลิตโดยเน้นทั้งกิจกรรมหลัก และกิจกรรมสนับสนุนที่ทำให้เกิดความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธารากร วุฒิสถิกรกุล, 2560) พบว่า ปัจจัยการนำเข้า ปัจจัยการผลิต การกระจายสินค้าไปยังลูกค้า การตลาดและการขาย การบริการ การพัฒนาเทคโนโลยี และการบริหารทรัพยากรมนุษย์ สามารถรวมกันอธิบายขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มผลไม้แปรรูปภาคตะวันออกของไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สวัสดิ์ วรรณรัตน์, 2563) พบว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลเชิงบวกต่อความได้เปรียบทางการแข่งขันในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์

2.2 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารเป็นอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าที่ตอบสนองต่อความต้องการและพฤติกรรมผู้บริโภคของผู้บริโภคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการห่วงโซ่การผลิตทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนโดยมุ่งใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าอันจะส่งผลต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารทั้งด้านรายได้ ยอดขาย กำไร และจำนวนลูกค้าใหม่ที่เพิ่มขึ้นในอนาคตอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์, 2559) พบว่า ผลกระทบของการจัดการห่วงโซ่คุณค่าส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จของการจัดการธุรกิจหอพัก และสอดคล้องกับแนวคิดของ (Mishra, 2021) กล่าวว่า ห่วงโซ่คุณค่าช่วยให้บริษัทต่าง ๆ สามารถประเมินทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพด้านต้นทุนทั้งด้านบวกและด้านลบและเป็นประโยชน์ต่อบริษัทในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านเพิ่มผลกำไร ด้านรายได้สูงสุด ด้านการลดต้นทุนของบริษัท

2.3 ความสามารถทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมอาหารต้องสร้างความสามารถทางการแข่งขันหรือ

ความได้เปรียบทางการแข่งขันทั้งด้านการเป็นผู้นำต้นทุน การสร้างความแตกต่าง การมุ่งตลาดเฉพาะส่วน และการตอบสนองลูกค้าอย่างรวดเร็ว หากธุรกิจใช้ความสามารถทางการแข่งขันที่มีอยู่และปรับเปลี่ยนธุรกิจให้เกิดความเข้มแข็งเหนือกว่าคู่แข่งหรือองค์กรธุรกิจอื่นๆ ก็จะทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันส่งผลให้ธุรกิจมีความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (กรธวัฒน์ สกลฤทธิเดช, 2559) พบว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับ (วัลลภา มณีตันและวัชระ เวชประสิทธิ์, 2563) พบว่าความได้เปรียบทางการแข่งขันมีอิทธิพลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจบริการดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย

**2.4 การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีตัวแปรความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่าน** ดังนั้นความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเป็นตัวแปรส่งผ่านบางส่วน (Partial Mediator) ระหว่างการจัดการห่วงโซ่คุณค่ากับความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดสมุทรสาคร สามารถสรุปยืนยันได้ว่า การจัดการห่วงโซ่คุณค่ามีอิทธิพลทางบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจ กล่าวคือถ้าธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารมีการจัดการห่วงโซ่คุณค่าเพิ่มขึ้นจะทำให้ความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจเพิ่มขึ้นส่งผลให้ความเจริญเติบโตของธุรกิจเพิ่มขึ้นด้วย ทั้งนี้หากอุตสาหกรรมอาหารจะประสบความสำเร็จมีความเจริญเติบโตของธุรกิจได้นั้นจะต้องคำนึงถึงการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่มีประสิทธิภาพทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมสนับสนุนเพื่อให้เกิดความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจอุตสาหกรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ (Hyun, 2020) กล่าวว่าการวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้ว่ากิจกรรมใดมีค่ามากที่สุดและสิ่งใดที่สามารถปรับให้เหมาะสมได้เพื่อให้ธุรกิจมีความได้เปรียบหรือความสามารถในการแข่งขันที่จะมุ่งสู่ความเป็นผู้นำด้านต้นทุนหรือสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์ โดยบริษัทสามารถเพิ่มประสิทธิภาพกิจกรรมหลักเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มอัตรากำไรและช่วยให้กิจกรรมสนับสนุนยังสามารถใช้จ่ายมากขึ้นเพื่อสร้างมูลค่าสินค้าและบริการที่ดีขึ้นและสอดคล้องงานวิจัยของ (จันทิมา พรหมเกษ และกนกกาญจน์ วิชาศิลป์, 2564) พบว่า กลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านต้นทุนด้วยห่วงโซ่แห่งคุณค่า ประกอบด้วย การจัดหาวัตถุดิบคุณภาพ การขนส่งทันเวลา การลดต้นทุน การบริหารคลังสินค้ามีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผู้บริหารหรือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารควรให้ความสำคัญมากที่สุดกับกิจกรรมสนับสนุนด้านการจัดหา/จัดซื้อปัจจัยการผลิต เช่น วัตถุดิบ เครื่องจักรและอุปกรณ์ วัสดุสิ้นเปลือง เพื่อมาใช้ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ส่งมอบหรือซัพพลายเออร์ และกิจกรรมหลักด้านการบริการ และด้านการกระจายสินค้าไปยังลูกค้า ส่วนด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์กรและด้านการพัฒนาเทคโนโลยีต้องดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อนำมาสู่การดำเนินงานที่สามารถเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการมากขึ้นทั้งนี้จะส่งผลทำให้ธุรกิจเกิดความสามารถทางการแข่งขันอย่างจริงจังและเป็นผลดีต่อความเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของธุรกิจอุตสาหกรรมได้

2. ผู้บริหารหรือผู้สถานประกอบการอุตสาหกรรมอาหารควรให้ความสำคัญมากที่สุดกับกลยุทธ์ด้านการเป็นผู้นำต้นทุน โดยมุ่งทำให้ต้นทุนการผลิตของธุรกิจต่ำที่สุดเพื่อใช้ต้นทุนต่ำกว่าสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจ ส่วนด้านการตอบสนองลูกค้าอย่างรวดเร็วอย่างจริงจังควรปรับปรุงและ

พัฒนาให้มีประสิทธิภาพเนื่องจากปัจจุบันอุตสาหกรรมอาหารมีการแข่งขันกันสูงหากธุรกิจสามารถปรับใช้กลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ทั้งในปัจจุบันและอนาคตย่อมส่งผลดีต่อความเจริญเติบโตของธุรกิจต่อไป

#### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งอาจทำให้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกได้ไม่เพียงพอ จึงควรมีการศึกษาเชิงลึกโดยอาจศึกษาในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ ที่อาจส่งผลต่อความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตของธุรกิจซึ่งจะทำให้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารได้มากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยการจัดการด้านอื่นๆ เช่น กลยุทธ์การบริหารการผลิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถทางการแข่งขันและความเจริญเติบโตของธุรกิจอุตสาหกรรมอาหารอย่างยั่งยืนได้ที่จะเป็นการขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญเติบโตหรือผลการดำเนินงานของธุรกิจที่ยั่งยืนขององค์กรต่อไป

#### เอกสารอ้างอิง

กชนิกา วานิชคดีกุล, ธาวัชรินทร์ ชูสีลิ่งและตะวันรอน สังยวน. (2561). ห่วงโซ่คุณค่าเพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มผู้ผลิตข้าวกล้องในจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารรวมสาร*, 16, 183-199.

กรรวิวัฒน์ สกลกฤตเดช. (2559). *โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของความสามารถเชิงพลวัต ความได้เปรียบทางการแข่งขันและความสำเร็จของธุรกิจ* ในอุตสาหกรรมอาหารแปรรูปของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กฤตชน วงศ์รัตน์และธิดารัตน์ ปิ่นทอง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจกับผลการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมอาหารจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*, 10(1), 98-108.

กองวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. (2563). *รายงานภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไทย ปี 2563*

และแนวโน้ม ปี 2564 โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (สศอ.). ค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2563, จาก <https://data.thaiauto.or.th/auto/articles-th/auto-articles-th/9491-industrial-report.html>

จันทิมา พรหมเกษและกนกกาญจน์ วิชาศิลป์. (2564). กลยุทธ์การเป็นผู้นำด้านต้นทุนด้วยห่วงโซ่แห่งคุณค่าและความสามารถในการวางแผนการตลาดที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศ. *วารสารปาริชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 34(1), 89-102.

ณิชนิตา นามวงศ์. (2560). *ห่วงโซ่แห่งคุณค่าธุรกิจปุยหมักมูลไส้เดือนดิน: กรณีศึกษาศูนย์วิจัยและพัฒนาไส้เดือนดิน มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

ณัฐพัชญ์ เอกสิริชัยกุล. (2556). *รูปแบบการจัดการห่วงโซ่คุณค่าธุรกิจจัดเลี้ยงจังหวัดนครปฐมตาม แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์*. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธนพล ก่อฐานะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการจัดการความเสี่ยงกับผลการดำเนินงานแบบสมดุลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม*, 14(3), 106-115.

- ธานีนท์ ศิลป์จารุ. (2563). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. พิมพ์ครั้งที่ 18. นนทบุรี: เอส.อาร์.พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- ธารากร วุฒิสถิรกุล. (2560). *การจัดการห่วงโซ่คุณค่าเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มผลไม้แปรรูปภาคตะวันออกของไทย*. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ยรรยง ศรีสม. (2553). *ห่วงโซ่คุณค่า (value chain) ในงานโลจิสติกส์ (ตอนจบ)*. ค้นเมื่อ 18 พฤษภาคม 2563, จาก [https://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/ TN211A\\_p039-44.pdf](https://www.tpa.or.th/publisher/pdfFileDownloadS/ TN211A_p039-44.pdf)
- ยุทธ์ ไกยวรรณ. (2561). *หลักสถิติวิจัยและการใช้โปรแกรม SPSS*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรายุ ศรีรินทร์และระบิล พันภัย. (2563). การมุ่งเน้นความเป็นผู้ประกอบการและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอุตสาหกรรมอาหารในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. *วารสารชุมชนวิจัย*, 14(1), 242-252.
- วสุธิดา นักเกษมและประสพชัย พสุนนท์. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างรายได้เปรียบทางการแข่งขันของผู้ประกอบการธุรกิจบริการในเขตกรุงเทพมหานคร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(1), 2148-2167.
- วัลลภา มณีตันและวัชระ เวชประสิทธิ์. (2563). อิทธิพลเชิงสาเหตุของการบริหารคนเก่งที่ส่งผลต่อความสามารถทางนวัตกรรมบริการ ความได้เปรียบทางการแข่งขันและผลการดำเนินงานของธุรกิจบริการดูแลผู้สูงอายุในประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 11(1), 80-101.
- ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์. (2559). การจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลต่อความสำเร็จของธุรกิจหอพักในเขตเทศบาลตำบลเกาะแก้วและตำบลท่าม่วง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิชาการแพรวภาพสนธิ์ มหาวิทยาลัยภาพสนธิ์*, 3(3), 41-54.
- ศรัณย์พร นานาวัน. (2559). *กลยุทธ์ความได้เปรียบทางการแข่งขันของธุรกิจความงามสมัยใหม่ในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สวัสดิ์ วรรณรัตน์. (2563). การเพิ่มรายได้เปรียบทางการแข่งขันด้วยการจัดการโซ่อุปทานและการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(1), 109-127.
- สุธีรา อะทะวงษา. (2556). *คุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ และลักษณะของสถานประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร. (2564). *แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาครปี 2564*. ค้นเมื่อ 3 มิถุนายน 2564, จาก **Error! Hyperlink reference not valid.**[d2bcf15/202107/m\\_page/12282/2909/file\\_download/e10f462f3eae8bcddbed802af1cb96aa.pdf](https://www.doe.go.th/Download/12282/2909/file_download/e10f462f3eae8bcddbed802af1cb96aa.pdf)
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร. (2562). *สถิติจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ*. ค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2563, จาก <http://userdb.diw.go.th/results1.asp?pageno=1&provname=%CA%C1%D8%B7%C3%CA%D2%A4%C3>
- Boohene, R., Sheidan, A., & Kotey, B. (2008). Gender, personnel values, strategies and small business performance: A Ghanaian case study. *Equal Opportunities International*, 27(3), 237-257.

- Hashim, K. M., Wafa, A. S., & Sullaiman, M. (2001). *Performance of SMEs in the Malaysian Manufacturing Sector, Asian Small and Medium Enterprise: Challenges in the 21st Century*. England: Wisdom House.
- Hyun, J. (2020). *Value Chain Analysis, & Competitive Advantage-Guide for Business*. Retrieved October 15, 2021, from <https://zipinventory.com/value-chain-analysis.html>
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1996). *The Balanced Scorecard: translating strategy into action*. Massachusetts: Harvard Business School Press.
- Miller, A., & Dess, G. G. (1996). *Strategic Management* (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Mishra, P. (2021). *What is a Value Chain? Why Is It Important?*. Retrieved October 15, 2021, from <https://www.feedough.com/value-chain/>
- Peteraf, M. A. (1993). The Cornerstones of Competitive Advantage: A Resource-Based View. *Strategic Management Journal*, 14, 179-191.
- Porter, M. E. (1985). *Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance*. New York: Free Press.
- Porter, M. E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*. New York: The Free Press.
- Porter, M. E. (1998). *On Competition*, MA: Harvard Business School Publishing.
- Powell, T. C. (2001). Competitive Advantage: Logical and Philosophical Considerations. *Strategic Management Journal*, 22, 875-888.
- Robson, P. J. A., & Bennett, R. J. (2000). SME growth: The relationship with business advice and external collaboration. *Small Business Economics*, 15, 193-208.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Utami, R. M., & Lantu, D. C. (2014). Development competitiveness model for small medium enterprises among the creative industry in Bandung. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 115, 305-323.